

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Mw. Mariette Hamer
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Plaats & datum Den Haag, 3 juni 2021
Kenmerk 2.020.010
Betreft Inbreng voor de formatie

Geachte mevrouw Hamer,

De energietransitie vraagt om besturen met lef!

Deze regeerperiode, en eigenlijk al in 2021, zijn belangrijke besluiten nodig om de Klimaatdoelstellingen van 2030 te halen. Grote maatregelen zoals elektrificatie in de industrie kennen lange doorlooptijden zoals ontwikkeltijd, SDE++ beschikkingen en netverzwaring. We hebben géén negen jaar, maar slecht één à twee jaar. Dit vraagt om maximale inspanningen langs twee lijnen: (1) besturen met daadkracht én (2) een robuust investeringspakket.

Energie-Nederland steunt van harte een overkoepelend reductiedoel van 55% en haar leden nemen graag een leidende rol om de verdere verduurzamingsopgave van de verschillende sectoren mogelijk te maken. Het zetten van stappen richting een hoger reductiedoel vraagt om een integrale aanpak en vereist daarnaast forse innovatie-inspanningen. Daarom werken we als sector samen met andere branches om deze gezamenlijke opgave te realiseren.¹

De verduurzaming van Nederland vraagt om grote investeringen. Nieuwe technieken moeten ontwikkeld worden, bestaande technieken opgeschaald. De leden van Energie-Nederland hebben zowel de technische expertise, de marktkennis als de innovatiekracht om van de energietransitie een succes te maken. Naast specifieke investeringen in verduurzaming van het energiesysteem en de gebouwde omgeving is het daarom van

¹ Formatiebrief NWEA/HS/Energie-Nederland: <https://www.energie-nederland.nl/advies-aan-nieuwe-regering-zet-in-op-grootschalige-elektrificatie/> & Formatiebrief KVG/N/Energie-Nederland: <https://www.energie-nederland.nl/kvgn-en-energie-nederland-sturen-gezamenlijke-aanbevelingen-aan-informateur-hamers/>

belang het nieuwe beleid zo vorm te geven dat deze kracht van de markt optimaal benut wordt.

Wij presenteren in deze brief concrete beleidsvoorstellen die een plek verdienen in het Regeerakkoord, zodat we daadwerkelijk van afspraken naar uitvoering komen.

Verduurzaming van het energiesysteem

Om het energiesysteem te kunnen verduurzamen moeten ontwikkelingen in vraag- en aanbod van hernieuwbare energie in samenhang opgaan.² Met name de stimulering van de industriële energievraag -van zowel stroom als hernieuwbare gassen- is in het huidige stadium van de energietransitie van belang. Immers de toename van de industriële energievraag zal een grote aanjager zijn voor de verdere uitrol van de hernieuwbare energieproductie. Elektrificatie en waterstof-elektrolyse komen echter niet zomaar van de grond. De Europese steunkaders en de hernieuwbare energie-richtlijn geven onvoldoende stimulans en ook de huidige SDE++ draagt hieraan onvoldoende bij. Lange termijn (beleids)zekerheid, randvoorwaarden en een bijpassend investeringspakket - gericht op vraagstimulering- zijn een noodzakelijke ondersteuning voor sectoren om deze opgave te realiseren.

Voorstellen duurzaam energiesysteem

Bestuurlijke daadkracht

- Creëer een robuust en toekomstgericht beleidskader voor elektriciteit, warmte, waterstof en groen gas voor meer investeringszekerheid;
- Bied duidelijkheid over maatregelen die leiden tot voldoende CO₂-vrij regelbaar vermogen zoals afgesproken in het Klimaatakkoord;
- Neem zo spoedig mogelijk een besluit over de waterstofbackbone, inclusief de noodzakelijke financiële ondersteuning;
- Stuur vanuit het Kabinet op voldoende en tijdige investeringen door (regionale) netbeheerders in elektriciteitsnetten: er moet voldoende ruimte zijn om anticiperend te investeren;
- Wijs zo spoedig mogelijk extra kavels aan voor wind op zee: 10 GW bovenop de huidige afspraken;
- Versnel procedures voor hernieuwbare productie op land: verkort vergunningsprocedures en pas de Omgevingswet aan waar nodig.

² Zie ook het advies van de Stuurgroep Extra Opgave:
<https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2021/04/13/stuurgroep-extra-opgave>

Robuust investeringspakket

- Realiseer een (financieel) instrumentarium dat een prikkel voor koppeling tussen hernieuwbare elektriciteitsproductie en elektrificatie van de industrie mogelijk maakt;
- Stimuleer de vraag naar en opschaling van waterstofproductie;
- Bied duidelijkheid over de opvolger van de SDE++ voor wind- en zonne-energie vanaf 2025;
- Verdubbel innovatiegelden opdat kansrijke technologieën na 2030 kunnen worden opgeschaald.

Een laagdrempelig transitie in de gebouwde omgeving

Voor de gebouwde omgeving moet worden geïnvesteerd in het zo laag drempelig mogelijk maken van de transitie voor de burgers. Het moet 'makkelijk' gaan en betaalbaar blijven! De verduurzamingsopgave in de gebouwde omgeving is echter complex en heeft impact bij burgers thuis en kent een relatief hoge onrendabele top voor de meeste maatregelen die nu nog gelden. Wij achten woonlastenneutraliteit op korte termijn dan ook niet mogelijk zonder overheidssteun. Met het rapport *Een laagdrempelige energietransitie* lanceerde Energie-Nederland in 2020 een onderbouwd voorstel voor een gefaseerde en adaptieve aanpak van de transitie in de gebouwde omgeving.³ Afhankelijk van de situatie kunnen collectieve of individuele warmteoplossingen een uitkomst bieden. Huiseigenaren nemen spijtvrije stappen zoals isolatie of aanschaf van een hybride warmtepomp. Natuurlijke investeringsmomenten - verhuizen of renoveren- worden aangegrepen en wijken gaan volledig van het aardgas af wanneer dit voor die wijk haalbaar en betaalbaar is. Wat de best passende techniek is - een warmtepomp, warmtenet of bijvoorbeeld groen gas- verschilt per wijk en woning. Door deze laagdrempelige aanpak kan de transitie in de gebouwde omgeving voor iedereen in een wenkend perspectief worden geplaatst.

Voorstellen transitie gebouwde omgeving

Bestuurlijke daadkracht

- Creëer een toekomstgericht beleidskader voor de gebouwde omgeving die de twee complementaire paden ondersteunt: zowel de individuele als ook de collectieve warmtevoorziening;
- Houd vast aan een consistente afbakening tussen marktpartijen en netwerkbedrijven opdat de kracht van de markt voor ontwikkeling, innovatie en toepassing van oplossingen optimaal wordt benut en gefacilieerd;

³ Rapport Laagdrempelige energietransitie: <https://www.energie-nederland.nl/laagdrempelige-energietransitie/>

- Pas heldere, objectieve (non-discriminatoire) criteria toe die gemeenten kunnen hanteren bij de keuze voor warmtebedrijven;
- Zorg dat gemeenten ruimte bieden aan alle samenwerkingsvormen, zolang sprake is van een gelijk speelveld tussen publieke en private partijen en geen voorkeur voor samenwerkingsvormen vooraf;
- Pas de energieprestatieregelgeving (en normering) zodanig aanpassen dat gebouwgebonden- en gebiedsmaatregelen gelijk worden behandeld.

Robuust investeringspakket

- Stimuleer isolatiemaatregelen en hybride warmtepompen;
- Stimuleer de ontwikkeling en realisatie van een breed palet duurzame warmtebronnen, zodat zoveel mogelijk bronnen kansrijk zijn en zo kostenefficiënt mogelijk kunnen worden ingezet. Dit vraagt daartoe voldoende geoomerkte SDE++ voor hernieuwbare warmtebronnen;
- Continueer de stijging van energiebelasting (EB) op aardgas voor consumenten met tenminste 1,0 cent/m³ per jaar tot 2030, en eventueel een verhoging van de heffingskorting om de jaarlasten voor huishoudens te compenseren;
- Geen of beperkte belasting op hernieuwbare gassen -zoals groen gas en groene waterstof- door de energiebelasting te baseren op CO₂-inhoud.

Energie-Nederland en haar leden staan in het hart van de energietransitie. Samen met het nieuwe kabinet wil Energie-Nederland dit hart krachtiger laten kloppen om zo de doelen van 2030 en 2050 te halen.

Met vriendelijke groet,

Medy van der Laan
Voorzitter Energie-Nederland